

CONDIȚIILE EXERCITĂRII ACȚIUNII CIVILE

Prof. univ. dr. **Mosie BOJINCĂ**
Facultatea de Științe Juridice și Litere
Universitatea “Constantin Brâncuși” din
Târgu Jiu

Abstract: *Literatura de specialitate definește acțiunea civilă ca fiind: „mijlocul legal prin care o persoană cere instanței judecătorești, fie recunoașterea dreptului său, fie realizarea acestui drept, prin încetarea piedicilor puse în exercitarea lui de o altă persoană sau printr-o despăgubire corespunzătoare*

Indiferent de modul în care este definită, acțiunea civilă este considerată o instituție centrală în jurul căreia gravitează întreaga activitate procesuală a instanței de judecată și a părților.

În cele ce urmează ne vom ocupa de tratarea cerințelor pentru exercitarea acțiunii civile: afirmarea unui drept subiectiv; justificarea unui interes de acțiune; existența capacității procesuale de exercițiu și; existența calității procesuale.

Cuvinte cheie: *acțiunea civilă, drept, interes, legitimarea procesuală, și capacitatea procesuală de exercițiu*

1.DEFINIREA ACȚIUNII CIVILE

Acțiunea civilă reprezintă mijloacele care asigură accesul liber al cetățeanilor la justiție¹.

Noțiunea de acțiune provine de la cuvântul latinesc „*actio*” și este folosită în multe accepțiuni². În limbaj procesual termenul de acțiune însoțit de denumirea ramurii în care se utilizează asigură identificarea diferitelor categorii de acțiuni – ex. acțiunea civilă, acțiunea penală, acțiunea comercială.

Alteori, termenul de acțiune face referire la dreptul subiectiv a cărei ocrotire se urmărește. În acest sens se poate în care putem vorbi de acțiunea în revendicare, acțiunea posesorie, negatorie, confesorie ori personală.

Acțiunea constituie un mijloc

CIVIL ACTION EXERCISE CONDITIONS

University Professor **Moise BOJINCA**, PhD
Faculty of Juridical Sciences and Letters
“Constantin Brâncuși” University of Târgu
Jiu

Abstract: *The specialized literature defines civil action as being: “the legal means used by a person in order to ask the court to recognize its right or to fulfil this right, by ending the obstacles put by another person or through an adequate compensation*

Irrespective of its definition method, civil action is considered a central institution around which the entire activity of the court of law and of the parties gravitates.

Next, we will discuss the requirements for exercising civil action: expression of a subjective right; justification of an interest to act; existence of the capacity of exercise and; the existence of party in a law suit quality.

Key words: *civil action, right, interest, legal standing, exercise capacity to pursue the proceedings*

1. DEFINING THE CIVIL ACTION

Civil action includes the means that provide citizens’ free access to justice³².

The notion of action comes from the Latin word “*actio*” and has multiple meanings³³. In legal terms the term action accompanied by the name of the area it is used in provides the identification of various categories of actions – e.g. civil action, penal action, commercial action.

In other cases, the term action refers to the subjective right it protects. This is why we will discuss the notice of claim, the action for the recovery of possession, the negatory action, confessorial pleading of real estate encumbrances or personal action.

Action is a procedural means which supports and justifies the entire activity of the referred to court of law in the matter of a

procedural care întreține și justifică întreaga activitate a instanței sesizate cu o pretenție și care nu poate fi redusă la cererea de chemare în judecată care reprezintă doar prima manifestare practică a acesteia³.

Având în vedere aceste considerente, literatura de specialitate definește acțiunea civilă ca fiind: „mijlocul legal prin care o persoană cere instanței judecătorești, fie recunoașterea dreptului său, fie realizarea acestui drept, prin încetarea piedicilor puse în exercitarea lui de o altă persoană sau printr-o despăgubire corespunzătoare”⁴.

În scopul înlăturării inepuizabilelor controverse doctrinare privind definirea acțiunii civile, dreptul francez și-a asumat riscul definirii sale legale. Astfel, art. 30 C. proc. civ. stipulează că: „Acțiunea este dreptul, pentru ajutorul unei pretenții, de a fi ascultat asupra fondului acesteia, pentru ca judecătorul să se pronunțe asupra temeiniciei sau netemeiniciei sale. Pentru adversar, acțiunea este dreptul de a discuta temeinicia acestei pretenții”⁵.

Indiferent de modul în care este definită, acțiunea civilă este considerată o instituție centrală în jurul căreia gravitează întreaga activitate procesuală a instanței de judecată și a părților.

Datorită acestei realități unii autori au apreciat că „procesul civil reprezintă organizarea practică a acțiunii, materializarea și dezvoltarea ei, forma sa de viață și realizare a scopurilor pe care le urmărește”⁶.

2. CONDIȚIILE EXERCITĂRII ACȚIUNII CIVILE

2. 1. Preliminarii

Literatura de specialitate nu este unanimă în privința condițiilor de exercitarea acțiunii civile făcând distincție, între condițiile de exercitare a acțiunii civile și condițiile pentru a fi parte în proces.

Astfel, I. Stoenescu, S. Zilberstein⁷, Viorel Mihai Ciobanu⁸ consideră că o persoană pentru a deveni parte în procesul civil trebuie să îndeplinească următoarele

claim and which cannot be reduced to the writ of summons which is only its first practical expression³⁴.

Taking these into consideration, specialized literature defines civil action as being: “the legal means used by a person in order to ask the court to recognize its right or to fulfil this right, by ending the obstacles put by another person or through an adequate compensation”³⁵.

In order to remove endless doctrinarian controversies regarding the definition of civil action, the French Law took the risk of defining it from legal point of view. Therefore, art. 30 Civil procedure code stipulates that: “The action is the right, for purposes of helping a claim, to be listened in matters of its main issues, in order for the judge to rule upon its groundness or lack of groundness. For the adversary, action means the right to discuss the solidity of such a claim”³⁶.

Irrespective of its definition method, civil action is considered a central institution around which the entire activity of the court of law and of the parties gravitates.

Because of this fact, many authors have appreciated that “civil lawsuit is the practical organization of the action, its materialization and development, its form of being and fulfilment of its purposes”³⁷.

2. CIVIL ACTION EXPRESSION CONDITIONS

2. 1. Preliminaries

Specialized literature is not unanimous in relation to civil action expression conditions making a distinction between civil action expression conditions and the conditions for bringing a civil action into criminal proceedings.

Therefore, I. Stoenescu, S. Zilberstein³⁸, Viorel Mihai Ciobanu³⁹ think that in order to bring a civil action into criminal proceeding one has to meet the following requirements:

- to have capacity to pursue the

condiții:

- să aibă capacitate procesuală;
- să aibă calitate procesuală;
- să afirme un drept în justiție și;
- să justifice un interes.

Grațian Porumb⁹, V. Negru și D. Radu¹⁰ susțin că sunt necesare doar condițiile privitoare la:

- existența capacității procesuale;
- existența calității procesuale;
- afirmarea unui interes.

A. Hilsenrad¹¹ consideră că sunt necesare doar două condiții și anume:

- existența capacității procesuale;
- afirmarea unui interes.

Profesorul Ioan Leș¹², consideră că o persoană fizică sau juridică poate deveni parte în procesul civil dacă îndeplinește unele condiții privitoare la:

- existența capacității procesuale de folosință;

- existența calității procesuale și;
- justificarea unui interes.

Totodată, face precizarea că afirmarea unui drept este o condiție pentru exercitarea acțiunii civile și nu pentru a fi parte în procesul civil.

În opinia noastră diversitatea de soluții se datorează în primul rând faptului că legislația procesuală în vigoare, respective art. 41 (1) C. proc. civ. se referă în mod expres doar la o singură condiție și anume la capacitatea procesuală de folosință¹³.

În ce ne privește, considerăm necesară și utilă distincția dintre cerințele pentru a putea fi parte în proces și cele de exercitare a acțiunii civile și ne raliem opiniei potrivit căreia condițiile pentru a fi parte în procesul civil sunt:

- existența capacității procesuale de folosință;

- existența calității procesuale și;
- justificarea unui interes,

iar condițiile pentru exercitarea acțiunii civile sunt:

- afirmarea unui drept subiectiv;
- justificarea unui interes de a acționa;
- existența capacității procesuale de

proceedings;

- to have party in a law suit quality;
- to express a law in justice and;
- to justify an interest.

Grațian Porumb⁴⁰, V. Negru and D. Radu⁴¹ claim that one requires only conditions regarding:

- existence of the capacity to pursue the proceedings;

- existence of the party in a law suit quality;

- expression of an interest.

A. Hilsenrad⁴² thinks that only two conditions are necessary that is:

- existence of the capacity to pursue the proceedings;

- expression of an interest.

Professor Ioan Leș⁴³, thinks that a natural or legal person can pursue civil proceedings if it meets the requirements regarding:

- existence of the capacity to pursue the proceedings;

- existence of the party in a law suit quality and;

- justification of an interest.

He also mentions that the expression of a right is a condition for exercising civil action and not for pursuing civil proceedings.

In our opinion, the diversity of solutions is first of all due to the fact that the relevant proceedings legislation, art 41(1) civil procedure code respectively refers expressly to only one condition that is the entitlement to take legal action⁴⁴.

As far as we are concerned, we think that the distinction between the requirements for pursuing legal proceedings and the requirements for exercising civil action is both necessary and useful and we agree to the opinion according to which the conditions for pursuing legal proceedings are:

- the existence of the entitlement to take legal action;

- the existence of party in a law suit quality and;

- justification of an interest,

And the conditions for exercising civil

exercițiu și;

- existența calității procesuale.

În cele ce urmează ne vom ocupa de tratarea cerințelor pentru exercitarea acțiunii civile – care formează obiectul studiului, nuanțând distincțiile față de cerințele pentru a fi parte în proces.

2. 2. *Afirmarea unui drept subiectiv*

Afirmarea unui drept subiectiv de către o persoană care solicită protecție juridică reprezintă o condiție esențială pentru exercitarea acțiunii civile. Existența dreptului subiectiv afirmat în justiție constituie o cerință indispensabilă pentru admiterea în fond a pretențiilor deduse judecării¹⁴.

Condiția afirmării unui drept este statornicită în mod expres în legislația noastră, respectiv în art. 109 alin. 1 teza I C. proc. civ.¹⁵ care dispune că: „Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane trebuie să facă o cerere înaintea instanței competente”. Or, cererea înaintea instanței competente constituie elementul de declanșare a acțiunii civile.

Referitor la dreptul subiectiv afirmat în justiție, pentru a crea condițiile necesare exercitării acțiunii civile, trebuie să îndeplinească anumite cerințe și anume:

- să fie recunoscut și ocrotit de lege.

Acest lucru presupune ca dreptul respectiv să nu intre în conținutul unui raport juridic ilegal. În situația în care o instanță este sesizată cu o acțiune prin care se încearcă valorificarea unui drept care intră în conținutul unui raport juridic ilicit va respinge acțiunea ca nefondată¹⁶;

- să fie exercitat potrivit scopului economic și social pentru care a fost recunoscut de lege, potrivit art. 3 alin. 2 din Decretul nr. 31/1954¹⁷ privitor la persoanele fizice și persoanele juridice;

- să fie exercitat cu bună-credință. Buna – credință este un principiu de bază fără de care nu ar fi pasibilă derualrea în condiții normale a activității procesuale;

- să fie actual, adică să nu fie supus unui termen sau unei condiții suspensive¹⁸. Această cerință este necesară în acțiunile prin

action are:

- expression of a subjective right;
- justification of an interest to act;
- existence of the capacity of exercise

and;

- the existence of party in a law suit quality.

Next, we will discuss the requirements for exercising civil action – which is the subject of this study, revealing the distinctions regarding the requirements for pursuing legal proceedings.

2. 2. *Expression of a subjective right*

Expressing a subjective right by a person who requires legal protection is an essential condition for exercising civil action. The existence of the subjective right expressed in justice is an indispensable requirement for the main admission of the claims⁴⁵.

The condition for expressing a right is expressly stipulated in our legislation, respectively in art. 109 par. 1 thesis I civil procedure code⁴⁶ which stipulates that: “Anyone who claims a right against another person has to submit an application to the relevant court”. Or, the application submitted to the relevant court is the starting element of the civil action.

Regarding the subjective right expressed in justice, in order to create the necessary conditions for exercising civil action, it has to meet certain requirements that is:

- to be recognized and protected by the law. This supposes that the respective right not enter the content of a illegal juridical relation. If the court is notified in relation to an action which attempts to use a right that enters the content of an illicit juridical relation, the action will be rejected as ungrounded⁴⁷;

- to be exercised according to its economic and social purposes for which it has been recognized by the law, according to art. 3 par. 2 of the Decree no. 31/1954⁴⁸ regarding natural persons and legal entities;

- to be exercised in good faith. Good faith is a basic principle indispensable for the normal development of the proceedings;

care se cere realizarea dreptului, nu și atunci când se formulează o acțiune în constatare, când dreptul se constată în starea în care se află, putând fi chiar afectat de termen sau condiție suspensivă.

De la condiția ca dreptul să fie actual, legiuitorul a stabilit și câteva excepții. Este situația acțiunilor preventive reglementate de art. 110 C. proc. civ. care pot fi făcute înainte de implicarea termenului privitoare la aceste excepții acțiunile privind:

- a) predarea unui imobil locat¹⁹;
- b) executarea la termen a unei obligații alimentare sau a altei prestații periodice;
- c) executarea la termen a unor obligațiuni, în vederea preîntâmpinării unei pagube însemnate în aptrimoniul reclamantului dacă s-ar aștepta.

Totodată, trebuie să avem în vedere și faptul că prin acțiunea în justiție sunt puse în valoare și unele situații care nu sunt o expresie directă a unor drepturi subiective precum ocrotirea posesorie sau posibilitatea luării unor măsuri vremelnice în cazuri grabnice.

În fine, trebuie să precizăm că dreptul afirmat în justiție nu este o realitate juridică incontestabilă, ci o situație juridică ipotetică. În ultimă instanță, dreptul afirmat în justiție nu este altceva decât un element al pretenției invocate de reclamant prin cererea la care se referă art. 109 C. proc. civ.

2. 3. Justificarea interesului de a acționa

Activitatea judiciară nu poate fi inițiată și întreținută fără justificarea unui interes de către persoana care solicită instanței de judecată soluționarea unei cereri.

C. proc. civ. nu prevede în mod expres interesul ca o condiție generală pentru ca o persoană să poată deveni parte în procesul civil, ci doar în unele situații particulare, precum în cazul intervenției și al acțiunii în constatare.

Astfel, în cazul intervenției, art. 49 C. proc. civ. precizează că:

- „(1) Oricine are interes poate

- to be current, meaning not to be influenced by conditions precedent⁴⁹. This requirement is necessary in the actions which require right fulfilment, and not when submitting a declaratory action, when the right is established in its actual state, being even affected by the condition precedent.

To the condition that right should be current, the lawmaker has set several exceptions as well. It is the case of preventive actions regulated by art. 110 civil procedure code that can be made before the term regarding these exceptions, actions regarding:

- a) delivering a leased building⁵⁰;
- b) fulfilling an alimentary obligation or a periodic service in time;
- c) fulfilling certain obligations in time in order to prevent significant damages in the complainant's patrimony.

At the same time, we have to consider that legal actions allow to value some circumstances which are not the direct expression of subjective rights like possessory protection or the possibility to take early measures in certain cases.

In the end, we have to mention that the right legally expressed is not an indubitable juridical reality, but rather a hypothetical juridical circumstance. Last, the right legally expressed is nothing but an element of the claim used by the complainant in the application referred to in the art. 109 civil procedure code.

2. 3. Justification of the interest to act

Legal activity cannot be initiated and supported without the justification of an interest by the person who asks the court of law to settle a claim.

The civil procedure code does not expressly provide interest as a general condition for a person to pursue legal proceedings, but only in some particular circumstances, like in the case of intervention and declaratory action.

Therefore, in the case of intervention, art. 49 of the civil procedure code stipulates that:

- „(1) Anyone with an interest can

intervenii într-o pricină ce se urmează între alte persoane.

(2) Intervenția este în interes propriu când cel care intervine invocă un drept al său.

(3) Ea este în interesul uneia din părți când sprijină numai apărarea acesteia”.

Tot astfel, în cazul acțiunii în constatare, art. 111 C. proc. civ. precizează că: „Partea care are interes poate să facă cerere pentru constatarea existenței sau neexistenței unui drept. Cererea nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului”.

Cu toate acestea, literatura de specialitate²⁰ și practica judiciară²¹ sunt unanime în a recunoaște că interesul reprezintă o condiție generală ce trebuie să fie îndeplinită în cadrul oricărui proces civil.

Ea trebuie întrunită nu doar cu prilejul promovării acțiunii, ci și în momentul întocmirii altor acte procedurale.

Interesul reprezintă o condiție de ordin subiectiv care se analizează atât în persoana celui care acționează în justiție, cât și în persoana adversarului acestuia.

El se concretizează în folosul practic, material sau moral, pe care-l urmărește cel ce promovează acțiunea. Semnificația interesului este aceeași și în cazul oricărui alt act procedural îndeplinit în cursul procedurii judiciare.

Prin urmare, dacă activitatea judiciară nu-i poate procura părții un interes practice, cererea va fi respinsă pentru lipsa acestei cerințe. De pildă, cel care obține câștig de cauză în fața instanței de fond nu va putea justifica un interes în promovarea apelului.

Justificarea interesului judiciar incumbă reclamantului și vizează, în principal, momentul inițial al procesului, în concret, acela al promovării acțiunii.

Ulterior, interesul trebuie justificat și de către pârât în legătură cu actele procedurale îndeplinite de către acesta.

Interesul afirmat în justiție trebuie să fie *legitim, personal, născut și actual*.

Legitimitatea interesului presupune

interfere în a matter which is occurs between other persons.

(2) The intervention is to one's interest when the person intervening calls one of its rights.

(3) It is to the interest of one of the parties when it supports only its defence”.

In the same way, in the case of the declaratory action, art. 111 of the civil procedure code stipulates that: “The party with an interest can submit a claim for establishing the existence or non-existence of a right. The claim cannot be accepted if the party may ask for the fulfilment of the right”.

Nonetheless specialized literature⁵¹ and judicial practice⁵² are unanimous in admitting that interest is a general condition that has to be fulfilled within any civil lawsuit.

It has to be fulfilled not only in the case of action promotion, but while drawing-up other proceedings documents as well.

Interest is a subjective condition which is analyzed both in the person taking legal action and in the case of its adversary as well.

It is materialized for practical, material or moral purposes followed by the person taking legal actions. The meaning of interest is the same in the case of any other procedural deed developed during judicial procedure.

Consequently, if the legal activity cannot get an practical interest for the party, the claim will be rejected for the lack of this requirement. For instance, the person who won the case in front of the main court will not be able to justify an interest in the promotion of the appeal.

Judicial interest justification is incumbent on the complaint and mainly refers to the initial moment of the lawsuit, that it the moment of action promotion.

Further on, interest has to be justified by the respondent as well in relation to the procedural deeds undertaken by it.

The interest expressed in justice has to be *legitimate, personal, innate and current*.

Legitimacy supposes its conformity with the actual order and with social cohabitation rules.

conformitatea sa cu ordinea de drept și cu regulile de conviețuire socială.

Interesul este legitim doar atunci când este în concordanță cu dreptul obiectiv, adică numai dacă pretențiile formulate izvorăsc dintr-un raport juridic recunoscut de lege.

De asemenea, mai este necesar ca dreptul subiectiv pe care se întemeiază să fie exercitat potrivit cu destinația sa economică sau socială.

Astfel se evidențiază legătura indisolubilă dintre interesul judiciar ce se afirmă în justiție (și nu existent) și dreptul afirmat în justiție²².

Interesul judiciar trebuie justificat și în cadrul acțiunilor în constatare negativă, acțiunilor posesorii, cererilor de ordonanță președințială și al cererilor pentru asigurarea dovezilor.

Interesul trebuie să fie *personal* adică să fie propriu celui ce promovează acțiunea și celui care se apără în procesul civil. Această cerință nu poate fi concepută în mod rigid în dreptul modern. În sistemul nostru juridic, ca și acela al altor state, acțiunea civilă poate fi promovată și de alte persoane sau organe decât acelea ce se pretind a fi titulare ale unui drept subiectiv. Este cazul acelor acțiuni pentru promovarea cărora legea admite o legitimare procesuală extraordinară.

În principiu, interesul judiciar se consideră că **există și a devenit actual** din momentul încălcării unui anumit drept subiectiv. Totuși, se poate întâmpla uneori ca interesul să fie actual fără ca dreptul să aibă acest caracter. Este ceea ce se întâmplă în situațiile prevăzute de art. 110 C. proc. civ.²³.

2. 4. Existența calității procesuale

Accepțiunile procesuale ale conceptului de calitate sunt diverse.

Astfel, într-o primă accepțiune, prin calitate procesuală se desemnează modul de participare a părților în proces. De pildă, o persoană poate participa la activitatea judiciară în nume propriu atunci când acțiunea este promovată de pretinsul titular al dreptului, sau în calitate de reprezentant al altei persoane.

Într-o altă accepțiune, prin calitate

The interest is legitimate only when it is in accordance with the objective law, that is only if the claims result from a juridical relation recognized by the law.

It is also necessary that the subjective right it is based on be exercised in accordance with its economic or social destination.

Therefore the indissoluble relation between the juridical interest expressed in justice (and not existent) and the right expressed in justice is therefore revealed⁵³.

Judicial interest has to be justified within negative declaratory actions, possessory actions, presidential ordinance applications and proof applications.

Interest has to be *personal* that is it has to belong to the one promoting the action and to the one defending himself in the civil lawsuit. This requirement cannot be roughly conceived in modern law. In our juridical system, like in the juridical system of other states, civil action can be promoted by other persons as well or bodies that claim to be holders of a subjective right. It is the case of those actions for whose promotion law admits an extraordinary proceedings legitimacy.

Basically, the judicial interest is considered to **have existed and become current** from the moment of breaching a certain subjective right. Nonetheless, it may sometimes happen that interest be current without the right have this character. This is what happens in the circumstances provided by art. 110 civil procedure code.⁵⁴.

2. 4. The existence of party in a law suit quality

Party in a law suit quality meanings are various.

Therefore in the first meaning, party in a law suit quality means the way parties participate in the lawsuit. For instance, a person can participate in the judicial activity on its behalf when the action is promoted by the so called right holder, or as a representative of another person.

In another meaning party in a law suit quality means a natural person or legal entity's entitlement to take part in the judicial activity.

procesuală se înțelege îndreptățirea unei persoane fizice sau juridice de a participa la activitatea judiciară.

Acesta este sensul care interesează aici.

În dreptul procesual civil, determinarea calității procesuale este denumită legitimare procesuală (*legitimitio ad causam*).

Legitimarea procesuală implică determinarea persoanelor fizice sau juridice care au îndreptățirea de a participa la activitatea judiciară.

Și cu privire la această problemă literatura de specialitate²⁴ nu are un punct de vedere unitar.

Astfel, după o parte a doctrinei²⁵, calitatea procesuală se analizează în cerința existenței unei identități între persoana reclamantului și persoana celui care este titularul dreptului subiectiv dedus în justiție, precum și în condiția unei identități între persoana pârâtului și persoana celui obligat în raportul de drept substanțial.

Într-o atare concepție, îndreptățirea de a fi parte în proces ar aparține numai titularilor drepturilor și obligațiilor ce formează obiectul raportului de drept material.

Această concepție, a avut uneori ecou și jurisprudență. Astfel într-o decizie de speță, fosta instanță supremă a decis că: „În orice acțiune în justiție, instanța este obligată să verifice calitatea părților, întrucât raportul de drept procesual nu se poate lega valabil decât între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material dedus judecării”²⁶.

La rândul său, profesorul Ioan Leș, arată că opiniile exprimate nu sunt în concordanță cu realitățile procesuale și precizează că a admite o atare concepție înseamnă a pune semnul egalității între cerința calității procesuale și aceea a existenței unui drept care se valorifică prin acțiune și respectiv a unei obligații corelative.

În opinia autorului precitat, calitatea procesuală presupune justificarea dreptului sau obligației unei persoane de a participa – ca parte – în procesul civil. Pe aceeași linie se înscrie și opinia ieșanului Dumitru Radu²⁷ care preciza că: prin noțiunea de calitate juridică procesuală

This is the meaning that interests us here.

In the civil proceedings law, party in a law suit quality determination is called legal standing (*legitimitio ad causam*).

Legal standing involves natural persons or legal entities' determination who are entitled to take part in the judicial activity.

As far as this matter is concerned, specialized literature⁵⁵ does not have a unanimous point of view.

Therefore, according to a part of the doctrine⁵⁶, the quality of party in a lawsuit is analyzed in the requirement of the existence of an identity between the complainant's person and the person who is the holder of subjective law deduced in justice, as well as the condition of an identity between the defendant's person and the person obliged in the substantial law relation.

In a certain conception, the entitlement to be a party in a lawsuit belongs only to the holders of the rights and obligations which make the subject of material law relation.

This conception has sometimes had echoes in jurisprudence. Therefore in a test case decision, the former supreme court decided that: "In any legal action, the court had to check parties' standing, because the legal standing relation can be validly established only between the holders of the right that results from the material law relation deduced to judgement"⁵⁷.

In his turn, professor Ioan Leș shows that these point of views are not in accordance with proceedings realities and says that admitting a certain point of view means putting an equal mark between the requirement of legal standing and the existence of a right which is materialized through action and a correlative obligation respectively.

In the opinion of the aforementioned author, legal standing means justifying the right or the obligation of a person to participate – as a party – in the civil lawsuit. On the same line there is the opinion of Dumitru Radu⁵⁸ who said that: the notion of legal standing we understand both the entitlement of a certain

urmează să înțelegem atât îndreptățirea unei anumite persoane de a reclama în justiție cât și obligația unei alte persoane de a răspunde față de pretențiile ridicate împotriva sa.

Din opinia profesorului Dumitru Radu rezultă că legitimarea procesuală poate fi activă și pasivă, lucru care implică tocmai determinarea concretă a persoanei care poate participa la activitatea judiciară în calitate de reclamant și pârât.

Problema care se pune aici este aceea de a ști cine trebuie să justifice calitatea procesuală și în ce constă o atare justificare.

Neîndoielnic, sarcina justificării calității procesuale – active și pasive – aparține persoanei care sesizează instanța cu o pretenție, deci reclamantului. În această privință literatura de specialitate nu exprimă rezerve. În schimb, nu există un punct de vedere unitar cu privire la conținutul conceptului de legitimare procesuală. În opinia, profesorului Ioan Leș²⁸, conținutul calității procesuale se raportează la acele împrejurări de fapt sau de drept care conferă unei persoane dreptul de a participa la activitatea judiciară.

Ca atare, justificarea calității procesuale active nu presupune cu necesitate existența unui drept subiectiv, sau, astfel spus, a unui raport de drept material.

În mod similar, justificarea calității procesuale pasive nu presupune existența unei obligații incluse în conținutul unui raport de drept material.

Condiția calității procesuale nu este reglementată expres în legislația noastră. Cu toate acestea, ea constituie un principiu unanim acceptat²⁹.

Acesta este o condiție elementară și se află în strânsă legătură cu scopul procesului civil, acela de a soluționa conflicte sociale. În acest mod este evidentă conexiunea calității procesuale cu accesul liber la justiție.

Legitimarea procesuală reprezintă o condiție ce trebuie să fie îndeplinită în orice proces civil, indiferent de obiectul acestuia. Aceasta înseamnă că pentru a avea legitimare procesuală activă nu trebuie să se justifice condiției existenței unui drept. De altfel, există

person to complain in justice and the obligation of another person to answer to the claims made against it.

From the opinion of professor Dumitru Radu it results that legal standing can be active and passive, which involves the actual determination of the person who can participate in the judicial activity as complainant and defendant.

The problem that occurs here is to know who has to justify legal standing and what such a justification means.

No doubt, the duty of legal standing justification – active and passive – belongs to the person who notifies the court with a claim, therefore to the complainant. In this matter, the specialized literature does not express any reserves. In return, there is no unanimous point of view regarding the content of the legal standing concept. In the opinion of professor Ioan Leș⁵⁹, legal standing content is related to those actual or rightful circumstances that give a person the right to participate in the juridical activity.

As such, active legal standing justification does not necessarily suppose the existence of a subjective right, or to put it differently, of a material law relation.

Similarly, passive legal standing justification does not suppose the existence of an obligation included in the content of a material right relation.

The condition of legal standing is not expressly regulated in our legislation. Nonetheless, it is an unanimously accepted principle⁶⁰.

This is an elementary condition strongly related to the purpose of civil lawsuit, that of settling social conflicts. This reveals the connection of legal standing with free access to justice.

Legal standing is a condition that has to be fulfilled in any civil lawsuit, irrespective of its object. This means that in order to get active legal standing one does not have to justify the condition of a right existence. As a matter of fact, there are civil actions whose judicial activity ending does not follow to

și acțiuni civile în cadrul cărora nici nu se urmărește în finalul activității judiciare stabilirea concretă a unui drept subiectiv precum acțiunile în constatare negativă, cererile de ordonanță președințială, acțiunile posesorii etc.

În consecință, legitimarea procesuală nu se raportează cu necesitate la raportul juridic dedus în judecată, ci la dreptul de a reclama în justiție și la obligația de a răspunde față de pretențiile formulate prin actul de investire al instanței.

Legislațiile moderne nu mai condiționează primirea cererii de chemare în judecată de existența dreptului subiectiv. Existența dreptului subiectiv nu poate fi decât o condiție de admitere în fond a acțiunii³⁰.

Legitimarea procesuală se determină în concret, în funcție de justificarea puterii de a fi parte în proces și se realizează după împrejurările de fapt și de drept prezentate de reclamant în cuprinsul cererii de chemare în judecată. Din acest punct de vedere, trebuie să se distingă între legitimarea procesuală ordinară și legitimarea procesuală extraordinară. Justificarea legitimării procesuale prin acele împrejurări de fapt, obișnuite pe care reclamantul le expune în cererea de chemare în judecată și prin care pretinde nesocotirea unui drept sau interes poartă denumirea de *legitimare procesuală ordinară*. Faptele indicate de către reclamant, sunt doar ipotetice sau simple alegații ale sale, suficiente însă pentru a declanșa procedura judiciară.

În dreptul modern, legitimarea procesuală este recunoscută și unor autorități publice, instituții și chiar persoane fizice care nu pretind în justiție protejarea vreunui drept. În acest caz, calitatea procesuală se numește *legitimare procesuală extraordinară*. O atare legitimare decurge adeseori din unele dispoziții exprese ale legii. Spre exemplu, art. 45 C. proc. civ. acordă legitimare procesuală extraordinară activă unor autorități publice (procurorului), art. 81 C. fam. conferă legitimare procesuală extraordinară activă autorității tutelare, instituțiilor de ocrotire și organelor administrației de stat în scopul desfacerii adopției, iar art. 1000 alin. 2-4 C. civ. conferă

actually establish a subjective right like negative declaratory actions, presidential ordinance applications, possessory actions etc.

Consequently, legal standing does not necessarily relate to the juridical relation deduced during judgment, but rather to the right to legally claim and the obligation to answer to the claims made in the court investment act.

Modern legislations do not condition the acceptance of the subpoena to the existence of subjective law. The existence of subjective law is nothing but a condition of action admittance by the first court⁶¹.

Legal standing is determined in fact, depending on the justification of the power of being a plaintiff and is fulfilled according to the actual and rightful circumstances described by the complainant in the subpoena claim. From this point of view, we have to make a difference between ordinary legal standing and extraordinary legal standing. Legal standing justification through those actual circumstances that the complainant describes in the subpoena and in which it claims the breach of a right or interest is called *ordinary legal standing*. The facts indicated by the complainant, are just hypothetical or simple allegations but they are enough to start the judicial procedure.

In modern law, legal standing is recognized even to some public authorities, institutions and even natural persons who do not claim the protection of any right in justice. In this case legal standing is called *extraordinary legal standing*. It sometimes results from some express provisions of the law. For instance, art. 45 civil procedure code gives active extraordinary legal standing to certain public authorities (district attorney), art. 81 family code gives active extraordinary legal standing to custody authorities, protection institutions and state administration bodies in order to cancel adoption, and art. 1000 par. 2-4 civil code gives passive extraordinary legal standing.

Extraordinary legal standing – active or passive – is an exceptional legal circumstance

legitimare procesuală extraordinară pasivă.

Legitimarea procesuală extraordinară – activă sau pasivă – reprezintă o situație procesuală de excepție ce este acordată cel mai adesea în vederea ocrotirii unor interese sociale deosebite.

În literatura de specialitate³¹ adeseori se face referire la posibilitatea transmiterii calității procesuale în cursul activității judiciare. Această posibilitate este reală și ea decurge din facultatea părților de a dispune de drepturile lor și poate fi legală sau convențională.

2. 5. Existența capacității procesuale de exercițiu

Potrivit art. 41 alin. 1 C. proc. civ. poate fi parte în judecată orice persoană care are folosința drepturilor civile.

Art. 41 alin. 2 C. proc. civ. precizează că asociațiile sau societățile care nu au personalitate juridică pot sta în judecată ca pârâte, dacă au organe proprii de conducere.

Art. 42 C. proc. civ. „Persoanele care au exercițiul drepturilor lor nu pot sta în judecată decât dacă sunt reprezentate, asistate ori autorizate în chipul arătat în legile sau statutele care rânduiesc capacitatea sau organizarea lor”.

Rezultă că cele două art. (41 și 42 C. proc. civ.) fac distincție între capacitatea procesuală de folosință (capacitatea de a fi parte în proces) și capacitatea procesuală de exercițiu (capacitatea de a sta în judecată), cerință necesară pentru exercitarea acțiunii civile.

Așadar, capacitatea procesuală de folosință nu este altceva decât un aspect al capacității civile de folosință și este o însușire esențială și inerentă persoanei fizice, fapt pentru care se dobândește odată cu nașterea și încetează la moartea acesteia sau la data morții stabilită printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Pentru persoanele juridice capacitatea de folosință este determinată de finalitatea pentru care au fost autorizate să ființeze și este în toate cazurile mai redusă decât cea civilă, ea fiind circumscrisă numai la drepturile și obligațiile procesuale ale unei persoane.

Distincția dintre capacitatea procesuală de folosință și capacitatea procesuală de

which is often given for protection purposes of special social interests.

Specialized literature⁶² often refers to the possibility transmit legal standing during the proceedings. This possibility is real and results from the parties' faculty to use their rights and can be legal or conventional.

2. 5. Existence of the capacity to pursue proceedings

According to art. 41 par. 1 civil procedure code any person who uses civil rights can be a plaintiff.

Art. 41 par. 2 civil procedure code stipulates that associations or companies without legal personality can take part in the lawsuit as defendants, if they have their own management bodies.

Art. 42 civil procedure code “Persons that have the exercise of their rights cannot take part in a lawsuit unless they are represented, assisted or authorized in the way indicated in the laws or in the articles of organization that settle their organization or management”.

It results that the two articles (41 and 42 civil procedure code) distinguish between the use capacity to pursue the proceedings (the capacity of being a party in the lawsuit) and the exercise capacity to pursue the proceedings (capacity to stand the trial), which is necessary for exercising the civil action.

Therefore, the use capacity to pursue the proceedings is nothing but another aspect of the civil use capacity and is an essential feature inherent to the natural person, reason why it is acquired and ends at death or at the death date established in a final judgement.

For natural persons, the use capacity to pursue the proceedings is determined by the finality they were authorized to exist for and is more reduced than the civil one in most of the cases, being circumscribed to the proceedings rights and obligations of a person.

The distinction between the use capacity to pursue the proceedings and the exercise capacity to pursue the proceedings interests us in the matter of the possibility to be a plaintiff as compared to the possibility to

exercițiu interesează în privința posibilității de a fi parte în proces față de posibilitatea de a exercita acțiunea civilă. Așa după cum am mai subliniat, pentru a fi parte în proces este necesară doar capacitatea de folosință, iar pentru a exercita acțiunea civilă se impune existența capacității procesuale de exercițiu.

C. proc. civ. nu prevede în mod expres sancțiunea lipsei capacității procesuale de folosință. Precizăm doar că art. 43 C. proc. civ. se referă la posibilitatea invocării lipsei capacității de exercițiu a drepturilor procedurale în orice stare de pricinii.

Sancțiunea lipsei capacității procesuale de a fi parte în procesul civil nu poate fi decât respingerea acțiunii, întrucât persoana în cauză nu are folosința unui drept.

Bibliografie:

A. Hilsenrad, I. Stoenescu, *Procesul civil în R.P.R.*, Editura Științifică, București, 1957;
Grațian Porumb, în Ilie Stoenescu, Grațian Porumb, *Drept procesual civil român*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1966;
V. Negru și D. Radu, *Drept procesual civil*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Tratat de drept procesual civil*, vol. I, Ediția a II – a revăzută și completată, Centrul de Multiplicare al Universității București, 1975;
Ioan Leș, *Participarea părților în procesul civil*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1982;
Viorel Mihai Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, Teoria generală, Editura Național, București, 1986;
Ioan Leș, *Drept procesual civil*, Editura Dacia Nova, Lugoj, 2000;
Mihaela Tăbârcă, *Drept procesual civil*, vol. I, Editura Universul Juridic, București, 2005.

exercise civil action. As we said before, in order to be a plaintiff one needs only the use capacity and in order to exercise civil action, one requires the existence of the exercise capacity to pursue the proceedings.

The civil procedure code does not expressly stipulate the sanction for the lack of the use capacity to pursue the proceedings. We mention that 43 civil procedure code refers to the possibility to call the lack of exercise capacity of procedural rights in any state of the matter.

The sanction for the lack of the capacity to pursue the proceedings to be a plaintiff in the civil lawsuit can be only the decline of the action because the person does not have the use of a right.

Bibliography

A. Hilsenrad, I. Stoenescu, *Civil Lawsuit in R.P.R.*, Scientific Press, Bucharest, 1957
Grațian Porumb, in Ilie Stoenescu, Grațian Porumb, *Romanian Civil Procedure Law*, Didactic and Pedagogic Press, Bucharest, 1966
V. Negru and D. Radu, *Civil Procedure Law*, Didactic and Pedagogic Press, Bucharest, 1972
I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Civil Procedure Law Treaty*, vol. I, 2nd edition – revised and completed, Multiplication Centre of the University of Bucharest, 1975
Ioan Leș, *Parties' participation in civil lawsuit*, Dacia Press, Cluj – Napoca, 1982
Viorel Mihai Ciobanu *Theoretical and Practical Treaty of Civil Procedure*, vol. I, *General Theory*, National Press, Bucharest, 1986
Ioan Leș, *Civil Procedure Law*, Dacia Nova Press, Lugoj, 2000
Mihaela Tăbârcă, *Civil Procedure Law*, vol. I, Juridical Universe Press, Bucharest, 2005

¹ Accesul liber al cetățenilor la justiție se desprinde din dispozițiile art. 21 din Constituția României din 1991, revizuită în 2003 care prevăd:

(1) “Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, al libertăților și a intereselor sale legitime;

(2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept”.

² A se vedea Ioan Leș, *Drept procesual civil*, Editura Dacia Nova, Lugoj, 2000, p. 114.

³ Adeseori acțiunea civilă se confundă cu cererea de chemare în judecată. Această confuzie este creată chiar de C. proc. civ. care uneori folosește noțiunea de acțiune cu sensul de cerere de chemare în judecată. A se vedea, spre exemplu prevederile art. 10, 45, 405, 591, 613¹, 618 etc. din această legiuire.

⁴ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Tratat de drept procesual civil*, vol. I, Ediția a II – a revăzută și completată, Centrul de Multiplicare al Universității București, 1975, p. 19.

⁵ A se vedea Ioan Leș, *op. cit.*, p. 115.

⁶ V. Negru și D. Radu, *Drept procesual civil*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 106.

⁷ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, vol. I, 1975, p. 279.

⁸ Viorel Mihai Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, Teoria generală, Editura Național, București, 1986, p. 319-320.

⁹ A se vedea Grațian Porumb, în Ilie Stoenescu, Grațian Porumb, *Drept procesual civil român*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1966, p. 127-132.

¹⁰ V. Negru, D. Radu, *op. cit.*, 1972, p. 44.

¹¹ A se vedea A. Hilsenrad, în A. Hilsenrad, I. Stoenescu, *Procesul civil în R.P.R.*, Editura Științifică, București, 1957, p. 70-80.

¹² Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 60.

¹³ Astfel, art. 41 (1) C. proc. civ. stipulează că: „Orice persoană care are folosința drepturilor civile poate să fie parte în judecată”.

¹⁴ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 129.

¹⁵ Art. 109 C. proc. Civ. a fost modificat prin Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010. Alin. 1 al acestui articol prevede următoarele: “Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane trebuie să facă o cerere înaintea instanței competente. Sesizarea instanței se poate face numai după îndeplinirea unei produceri prealabile, dacă legea prevede în mod expres aceasta. Dovada îndeplinirii producerii prealabile se va anexa la cererea de chemare în judecată.”

¹⁶ Mihaela Tăbărcă, *Drept procesual civil*, vol. I, Editura Universul Juridic, București, 2005, p. 97.

¹⁷ Decretul nr. 31 din 30 ianuarie 1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, publicat în Buletinul Oficial nr. 8 din 30 ianuarie 1954.

¹⁸ Aceasta nu înseamnă că drepturile afectate de termen sau condiție suspensivă sunt total lipsite de protecție juridică întrucât creditorul poate cere măsuri de conservare ori asigurare (art. 1016 C. civ.) sau să facă cerere de asigurare a dovezilor (art. 235 C. proc. civ.).

¹⁹ În acest caz, locatorul va putea introduce preventiv o acțiune pentru restituirea la termen a imobilului închiriat.

²⁰ A se vedea Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 68; I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, p. 267 și urm.; V. Negru, D. Radu, *op. cit.*, p. 53-54.

²¹ Tribunalul Suprem, col. civ., decizia nr. 746/1955 în C.D. pe anul 1955, vol. II, p. 269; Tribunalul Suprem, decizia nr. 499/1996, în I. Mihuță, Al. Lesviodax, Repertoriu de practică judiciară I, nr. 97, p. 745.

²² Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 68.

²³ Art. 110 C. proc. civ. prevede trei excepții de la regulă actualității dreptului și anume:

(1) Cererea pentru predarea unui imobil, la împlinirea termenului de locațiune, poate fi făcută chiar înainte de împlinirea acestui termen.

(2) Se poate de asemenea cere, înainte de termen, executarea la termen a unei obligații alimentare sau a altei prestații periodice.

(3) Președintele mai poate încuviința, în general, înainte de împlinirea termenului, cereri pentru executarea la termen a unor obligațiuni, ori de câte ori va socoti că cererile sunt îndreptățite pentru a preîntâmpina reclamantului o pagubă însemnată pe care acesta ar încerca-o dacă ar aștepta împlinirea termenului.

²⁴ A se vedea Ioan Leș, *op. cit.*, p. 61.

²⁵ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, p. 287, Viorel Mihai Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 280-281, și cu unele nuanțări I. Deleanu, *op. cit.*, p. 152-155.

²⁶ Tribunalul Suprem, Secția civilă, decizia nr. 1913/1978, în Revista Română de Drept nr. 4/1979, p. 52; Curtea Supremă de Justiție, decizia nr. 2371/1992, în Dreptul nr. 10-11/1992, p. 106.

²⁷ D. Radu, *op. cit.*, p. 173.

²⁸ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 63.

²⁹ Ibidem.

³⁰ Ioan Leș, *Participarea părților în procesul civil*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1982 p. 34-35.

³¹ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 64-65.

³² Citizens' free access to justice results from the provisions of art. 21 of the Romanian Constitution from 1991, revised in 2003 which provides:

- (1) “Any person may address to justice for purposes of its rights, liberties and legitimate interests protection;
(2) No law can prevent the exercise of this right”.

³³ See Ioan Leș, *Civil Procedure Law*, Dacia Nova Press, Lugoj, 2000, p. 114.

³⁴ Civil action is often mistaken for the writ of summons. This confusion is created by the civil procedure code itself which sometimes uses the notion of action with the meaning of writ of summons. See, for instance, the provisions of art. 10, 45, 405, 591, 613¹, 618 etc. Of this law.

³⁵ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Civil Procedure Law Treaty*, vol. I, 2nd edition – revised and completed, Multiplication Centre of the University of Bucharest, 1975, p. 19.

³⁶ See Ioan Leș, *op. cit.*, p. 115.

³⁷ V. Negru and D. Radu, *Civil Procedure Law*, Didactic and Pedagogic Press, Bucharest, 1972, p. 106.

³⁸ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, vol. I, 1975, p. 279.

³⁹ Viorel Mihai Ciobanu *Theoretical and Practical Treaty of Civil Procedure*, vol. I, *General Theory*, National Press, Bucharest, 1986, p. 319-320.

⁴⁰ See Grațian Porumb, in Ilie Stoenescu, Grațian Porumb, *Romanian Civil Procedure Law*, Didactic and Pedagogic Press, Bucharest, 1966, p. 127-132.

⁴¹ V. Negru, D. Radu, *op. cit.*, 1972, p. 44.

⁴² See A. Hilsenrad, in A. Hilsenrad, I. Stoenescu, *Civil Lawsuit in R.P.R.*, Scientific Press, Bucharest, 1957, p. 70-80.

⁴³ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 60.

⁴⁴ Therefore, art. 41 (1) civil procedure code stipulates that: „Any person who has the right to use its civil rights can pursue legal proceedings”.

⁴⁵ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 129.

⁴⁶ Art. 109 civil procedure code was amended through the Law no. 202/2010 regarding some measures for accelerating lawsuits settlement, published in the Official Gazette of Romania, Part I, no. 714 from 26th of October 2010. Paragraph 1 of this article provides the following: “Anyone who claims a right against another person has to submit an application to the relevant court. Court notification is made only after fulfilling a previous proceeding, if the law expressly provides it. The proof of previous proceeding shall be attached to the writ of summons.”

⁴⁷ Mihaela Tăbărcă, *Civil Procedure Law*, vol. I, Juridical Universe Press, Bucharest, 2005, p. 97.

⁴⁸ Decree no. 31st from 30th of January 1954 regarding natural persons and legal entities, published in the Official Gazette no. 8 from 30th of January 1954.

⁴⁹ This does not mean that the rights affected by the term or condition precedent totally lack juridical protection because the creditor can ask for preservation or insurance measures (art. 1016 C. civ.) or submit proof insurance application (art. 235 civil procedure code).

⁵⁰ In this case, the lessor will be able to submit an action for leased building return in time as a prevention measure.

⁵¹ See Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 68; I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, p. 267 and the following; V. Negru, D. Radu, *op. cit.*, p. 53-54.

⁵² Supreme Court, decision no. 746/1955 in C.D. in 1955, vol. II, p. 269; Supreme Court, decision no. 499/1996, in I. Mihaș, Al. Lesviodax, *Judicial Practice Repertoire I*, no. 97, p. 745.

⁵³ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 68.

⁵⁴ Art. 110 civil procedure code provides three exceptions from the right actuality rule, namely:

(1) The application for returning a house, when the location term is due, can be made even before this term is due.

(2) One can also request, before the term, the execution of an alimentary obligation or another periodic service in time.

(3) the president may also generally allow, before the term is due, applications for the execution of certain obligations in time, anytime he thinks that the applications are grounded for prevent a significant damage for the complainant if he waits for the term.

⁵⁵ See Ioan Leș, *op. cit.*, p. 61.

⁵⁶ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *op. cit.*, p. 287, Viorel Mihai Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 280-281, as amended by I. Deleanu, *op. cit.*, p. 152-155.

⁵⁷ Supreme Court, Civil Department, decision no. 1913/1978, in the Romanian Law Magazine no. 4/1979, p. 52; Supreme Court of Justice, decision no. 2371/1992, in Law no. 10-11/1992, p. 106.

⁵⁸ D. Radu, *op. cit.*, p. 173.

⁵⁹ Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 63.

⁶⁰ Ibidem.

⁶¹ Ioan Leș, *Parties' participation in civil lawsuit*, Dacia Press, Cluj – Napoca, 1982 p. 34-35.

⁶² Ioan Leș, *op. cit.*, 2000, p. 64-65.